

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

„Kompetentni nauczyciele kształcenia zawodowego branży motoryzacyjnej”

Program praktyk w zakresie

ELEKTROTECHNIKA I ELEKTRONIKA

Autor: Marek Zalewski

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

WPROWADZENIE

Na etapie kształcenia w systemie szkolnym w zakresie elektrotechniki i elektroniki układów samochodowych można kształcić się w zawodach:

- elektromechanik pojazdów samochodowych 741203,
- technik pojazdów samochodowych 311513.

Zgodnie z nową podstawą programową absolwent szkoły kształcącej w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) oceniania stanu technicznego układów elektrycznych i elektronicznych pojazdów samochodowych;
- 2) naprawiania układów elektrycznych i elektronicznych pojazdów samochodowych;
- 3) prowadzenia pojazdów samochodowych.

W zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych wyodrębniono jedną kwalifikację M.12. *Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych.*

Zgodnie z nową podstawą programową absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik pojazdów samochodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) diagnostowania stanu technicznego pojazdów samochodowych;
- 2) obsługi i naprawiania pojazdów samochodowych;
- 3) organizowania i nadzorowania obsługi pojazdów samochodowych.

W zawodzie technik pojazdów samochodowych wyodrębniono trzy kwalifikacje:

- M.18. *Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych*
- M.12. *Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych*
- M.42. *Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych.*

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kształcenie w zawodzie

- elektromechanik pojazdów samochodowych 741203

może odbywać się zarówno w trzyletniej zasadniczej szkole zawodowej, jak i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

Kształcenie w zawodzie

- technik pojazdów samochodowych 311513

może odbywać się zarówno w czteroletnim technikum, jak i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Aby otrzymać świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie, należy zdać egzamin potwierdzający kwalifikację w zawodzie. Aby otrzymać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, należy zdać wszystkie egzaminy potwierdzające kwalifikację w zawodzie oraz ukończyć kształcenie na właściwym poziomie – na poziomie minimum zasadniczym dla zawodów mechanik pojazdów samochodowych i elektromechanik pojazdów samochodowych – uzyskać wykształcenie średnie dla zawodu technik pojazdów samochodowych.

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

CELE PROGRAMU

Celem realizacji programu jest:

- poznanie nowoczesnych metod pracy,
- zapoznanie z nowoczesnym sprzętem i urządzeniami wykorzystywanymi w branży motoryzacyjnej,
- poznanie rzeczywistych stanowisk do napraw,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczycielek i nauczycieli kształcenia zawodowego,
- zdobycie nowych doświadczeń zawodowych.

RAMOWY PROGRAM PRAKTYK

Działanie	Liczba godzin
Spotkanie z opiekunem praktyk (przedstawicielem serwisu). Omówienie harmonogramu praktyk.	2
Zapoznanie się z organizacją pracy serwisu: <ul style="list-style-type: none"> • struktura organizacyjna firmy • organizacja pracy firmy • stanowiska pracy • zakres obowiązków pracowników • dokumentacja firmy • system podnoszenia kwalifikacji w firmie	4
Zapoznanie się ze stanowiskiem pracy oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	2
Realizacja zadań przewidzianych w szczegółowym programie praktyk.	72
Razem	80

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szczegółowy program praktyk

Lp	Zadanie do wykonania	Efekty realizacji zadania	Liczba godzin
1	Rozpoznanie samochodowych instalacji elektrycznych	Uczestnik po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaje instalacji elektrycznych, • czytać sieć instalacji elektrycznych • zidentyfikować złącza i końcówki przewodów stosowanych w instalacjach, • określić zabezpieczenia nadprądowe instalacji, • zlokalizować uszkodzenia instalacji, • naprawić uszkodzoną instalację.	12
2	Określenie właściwości pola elektrycznego i magnetycznego	Uczestnik po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję kondensatora jako elementu przeciwzakłóceń w samochodzie, • określić funkcję przełączników w elektrycznych instalacjach samochodowych, • objaśnić działanie zaworów elektromagnetycznych.	3
3	Rozpoznanie elementów elektronicznych samochodów	Uczestnik po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję diod w układach elektronicznych samochodów, • określić funkcję tranzystorów w układach elektronicznych samochodów, • określić funkcję tyrystorów i triaków w układach elektronicznych samochodów, • określić funkcję elementów fotoelektrycznych w układach elektronicznych samochodów.	3

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4	Poszukiwanie usterek za pomocą mierników uniwersalnych	Uczestnik po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • wykryć usterki za pomocą woltomierza, • wykryć usterki za pomocą amperomierza, • wykryć usterki za pomocą oscyloskopu, • wykryć usterki za pomocą pomiaru rezystancji, • zinterpretować wyniki pomiarów, • obsłużyć programy do poszukiwania usterek, • wykryć usterki w instalacji elektrycznej pojazdu samochodowego.	15
5	Rozpoznanie układów elektronicznych w pojazdach samochodowych	Uczestnik po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać układy prostownikowe, • rozpoznać układy stabilizacji napięć i prądów, • rozpoznać układy wzmacniające, • rozpoznać układy cyfrowe.	14
6	Określenie samochodu jako systemu mechatronicznego	Uczestnik po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • określić sterowanie i regulację, • rozpoznać rodzaje regulatorów, • rozpoznać samochodowe układy regulacji, • wykryć uszkodzenia magistrali CAN • wykrywać uszkodzenia magistrali sieci LIN.	15
7	Rozpoznanie układów oświetlenia pojazdów samochodowych	Uczestnik po zrealizowaniu zajęć potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • określić parametry, budowę i działanie reflektorów głównych, • rozpoznanie elementów oświetlenia tylnego, świateł sygnałowych i dodatkowych,	10

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		<ul style="list-style-type: none"> • wykryć usterki instalacji oświetleniowej, • usunąć usterki instalacji oświetleniowej.	
--	--	---	--

Wyposażenie warsztatu/miejsca odbywania praktyk

W zakresie elektrotechniki i elektroniki układów samochodowych warsztaty/miejsce odbywania praktyk powinno być wyposażone w:

stanowisko komputerowe podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, dokumentacje techniczne układów elektrycznych i elektronicznych pojazdów samochodowych, schematy instalacji elektrycznych, dokumentacje techniczno-obslugowe pojazdów,

mierniki wielkości elektrycznych, zestawy elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych, komputerowe zestawy diagnostyczne do sprawdzania urządzeń elektrycznych i elektronicznych, stół probierczy, maszyny i urządzenia elektryczne, urządzenia elektryczne i elektroniczne, wyposażenia pojazdów samochodowych,

przyrząd do pomiaru i ustawienia świateł, urządzenie do ustawienia świateł, przyrząd do pomiaru przepuszczalności światła,

miernik poziomu dźwięku pojazdów samochodowych, urządzenie do diagnostyki akumulatorów, przyrząd do kontroli złącza elektrycznego pojazdu i przyczepty,

linię diagnostyczną, urządzenia diagnostyczne do pomiaru geometrii podwozia, urządzenia diagnostyczne do pomiaru emisji spalin, samochodowy komputer diagnostyczny z oprogramowaniem, stanowisko komputerowe do weryfikacji wyników, narzędzia monterskie, klucze dynamometryczne,

specjalistyczne urządzenia diagnostyczne,

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Warunki organizacji praktyk

Praktyki będą organizowane w dni robocze w terminach ustalonych przy rekrutacji do projektu. Łączny czas przewidziany na praktyki to 10 dni roboczych po 8 godzin dziennie. W tym czasie uwzględnia się zapoznanie z organizacją pracy, przepisami bhp i ochrony przeciwpożarowej.

Zadania przedstawione w szczegółowym programie praktyk są przykładowe i mogą być realizowane w dowolnej kolejności, w zależności od aktualnych możliwości ich realizacji.

Opiekę nad realizacją wykonywanych zadań przez uczestników projektu sprawują opiekunowie wydelegowani z firmy, w której odbywają się praktyki.

Każde zadanie realizowane przez uczestnika praktyk powinno być odnotowywane w dzienniku praktyk, po ustaleniu z opiekunem praktyk.

Zaliczenie praktyki

1. Potwierdzona na liście obecności własnoręcznym podpisem, obecność na min. 80 ogólnej liczby godzin praktyk
2. Przedstawienie prezentacji z przebiegu praktyk
3. Wypełnienie ankiet i innych dokumentów określonych w regulaminie
4. Pozytywna opinia Opiekuna praktyk